



Vol XXXV (35) No. 318 21 Tarik Naiwieng (Nov), 2024

Ka jingpynkhlaïñ ia ki VDP bad ki kam runar ruser

Ka jingyllei ki kam sniew naduh ki kam tuh kam thiem, ki kam runar haduh ki kam iadih iakhaai drok ka la ban khia haduh katta ia ka tyrpeng jong ki bor Pulit bad kumta ki donkam ka jingiatreilang na ki bor synshar shnong bad na ki Village Defence Party (VDP) ban teh lakam ia ki kam sniew ba har rukom.

Ka Sorkar MDA kaba la pynbna ia ka Drug Reduction Elimination and Action Mission (DREAM) bad lyngba kane ka projek ka sorkar ka la thmu ban pynkhlaïñ ia ki VDP hadien ba la pynbna thma pyrshah ia ki nongkhaii drok.

Ha ki snem kiba mynshwa ki shnong ki thaw kiba don ia ki VDP ki shngaiñ bha namarba ki samla bad ki rangbah ki pyndonkam shisha ia ka iktiar ban iakit ia bah ia ka lyngkor hapoh ka shnong ka thaw. Hynrei ha ka jingtyllun jong ka shalyntem ki por, ki VDP ki la kylla long tang kum shynrong bym treikam eiei ha ki katto katne ki shnong. Watla ki Seng Samla ki don ha ki shnong bapher bapher hynrei ka eh bha ia ki ban tem ia ki kam runar ruser namarba ynda poi ha ki khep ban shah ring saiphla hakhmat ka Kashari bun ki kyntait. Hynrei watla katta, ki don pat ki bym salia tang na ka bynta ban iada ia ka shnong ka thaw na kino kino ki kam bymman ki mih shakhmat ban iarap lang ia ki bor Pulit ban long ki nongsakhi pyrshah ia ki nongleh kam bymman.

Haba bishar ia ka jingttot ki VDP ha kine ki snem ba la leit noh ka long namarba ki dei tang ki kynhun trei mon sngewbha bad ka jingbym ioh jingiarap eiei na ka Sorkar ka pynngiah noh ia ki ban trei tang kum ki nongtrei mon sngewbha. Hynrei ynda ka Sorkar ka la sngewthuh ba ka donkam ia ki VDP ban kyrshan lang ia ki bor Pulit kam banse ban wanrah ia ka jingpynbeit thymmai ha ka Meghalaya Police Act, 2010 ban kyntiew ia ka jingsiew bainong ia ki dkhot jong ki VDP bad ban pynbiang ruh ia ki Uniform bad ki Torchlight.

Ki shnong kiba khlaïñ bha ki VDP ki runar bad ki nongleh kam sniew ki lait im na ka kti jong ki paidbhur namarba ki iada ia ka jingim jong ki nongleh kam bymman khlem da shim ia ka aifi ha la ki jong ki kti. Hynrei ki don pat ki shnong kiba ka VDP ka long tang kum ka shynrong haba iohkem ia ki nongleh kam bymman bad ki nongleh kam sniew ki shu ngat ei ha ka kti jong ki paid bhur ki bym tip ia ka dang ka duh bad ia ka bishar ka khadar bad kiba shu thmu ban dkhat jubor beit ia ka jingim jong ki nongleh kam bymman. Ka jingduhei jong ka mynsiem ki nongleh kam bymman ka jia ruh haba ki paidbhur kim salia ia ki bor synshar Shnong. Hynrei ka jingkhlain jong ki VDP, ki Seng Kynthei, ki Seng Samla ka iada ia ki nongleh kam bymman ban duhei ia ka jingim bad ki ngat pat ha ka jingshah tian bishar hakhmat ka aifi jong ka ri.

Ka jingdon jong ki kashari shnong ha ki shnong ki thaw ka iarap ia ki nongsynshar shnong kumno ban teh lakam ia ki kam bymman bad ban tian bishar ia ki nongleh kam sniew barit baria.

Na ka jingkylla ka jinglong jingim jong ki brieve namar ka jingrung jong u drok sha ka jylla ka la pynsngewkhia ia ki dorbar shnong bad ia ki longing ki longsem kiba kyuih that that ioh ba ki khun ki kti kin ngat ha ka jingshah pynap shrip ha ki tien jali jaum jong ki snar khaii drok. Ka jingkylla syndet ka jingim jong ki brieve ha kane ka juk, ka la pynieng skhor ia ka sorkar bad ia ki shnong ki thaw namarba tang ki Pulit kin nym lah ban teh lakam ia ki kam sniew ba har rukom bad kumta ka donkam bha ba iatreilang ban rat dyngkhong khamtam u drok da ka jingdon jong ki VDP.

Haba bishar bha ia ka jingdon jong ki VDP, kan iarap haduh katta katta ban tem ia ki kam khaii tuh ha ki shnong khappud ka jylla bad ka Jylla Assam ba ka ri Bangladesh. Ha nongbah Shillong kaba dei ka nongbah jong ka Jylla ruh ka donkam bha ban pynkhlaïñ ia ki VDP namarba ki kam runar ki jia bha hapdeng nongbah bad kham duna sha ki shnong nongkyndong kiba lah ban jia tang tengkhat lano eh.

Ha kano ka rukom ngi ialam lynti ia ki khun

Shiningstar Warjri, Umran Dairy

Ha ka jingim ka jong ngi ki brieve ha kane ka juk mynta ngi don saw tylli ki jaka hikai, bad ka kham pher na ka juk ba mynshuwa ha kaba ka jaka hikai ia ki brieve ka dang don tang ar jaka eh. Kiei kita ki jaka hikai ha ka jingim brieve jong ngi mynshuwa bad mynta. To ngin ia peit khyndiat, mynhyndai ha ka por ki kpa ki kmie tymmen jong ngi ka burom ka akor ka dang ieng rasong bad ki brieve ki dang burom ia ka Mariang bad baroh ki jingthaw jong u Blei, sawdong sawkun jong ngi, ki burom ia ki kpa ki kmie bad baroh kiba halor. Lada ngi phai ia ka jaka hikai ka jong ki ka dei tang ha la Rympei bad ha ka Imlang ka sahlang,hynrei ha kane ka juk jong ngi mynta ngi don haduh saw tylli ki jaka hikai, kita ka nala Rympei,ka Skul,Ka Niam bad ka Imlang sahlang, wat la katta ngi la hiardor ha ka burom ka akor bad ha liang jong ka jingbha baroh, ha ka jaka jong ka jingbha la mih pynban da ka jingsniew suda. Mano ba hikai ia kine ki jingsniew haba kitei ki saw tylli ki jaka hikai ki dei ki jaka hikai na ka bynta ka jingbha suda? Nangno pat kitei ki jingsniew ki wan?. Katkum ka jingshem ka jong nga kitei ki lai tylli hadien ki dei ruh ki jaka ba sniew (Indirect) lada ngim skhem lypa na la Rympei, hato phi mynjur ia kata?

Ban ialam lynti ia ka jingim jong u brieve ne khamtam na ka bynta ki kpa ki kmie ia la ki khun, kam dei ka kamram kaba suk, bad kam dei ruh ka kam kaba eh, hynrei ka dei ka deiti longkpa longkmie ban pyndep ia ka hukum Blei kaba u la bynshet ha ki. Ban pynneh pynsan ia ki khun ki kti bad ban pynngan pynstad ia ki, kam dei ban mih ka kyntien BYM BANSE, hynrei hap pyndep da ka jingpdiang sngewbha ha ryngkat ka jingieid ia kitei ki Deiti baroh. Ban poi sha kane ka jingialam lynti ia ki khun ki kti to ngin phai shwa ia ka Deiti ki Longkpa longkmie ha la Rympei iing rympei sem jong ngi, kumno ngi ialam ia la ki khun ban bha ka lawei ka jong ki?. Lada ngi la ialam tikna bha ia ki khun, ka kyntien BABE kam dei ban mih shuh na ki kpa ki kmie kiba pynneh pynsan ia ki, hynrei katei ka kyntien ka mih bunsien dei namar ba ngim ialam lynti hi ma ngi ia ki khun ba sa jot ka jingim ki khun ki kti hadien habud.

To ngin phai sha ka Rympei kaba dei ka Sdang, ka Tynrai, ka Thymmei bad ka Nongrim jong ka jingim man la u brieve, namar bun ruh ki ju ong ba wei la jot ka nongrim la eh ban pynbha ia ka metbah bad ka lawei jongno jongno, hynrei haba wan na ka nongrim kaba skhem suk ban ialam bad ban pynbha shuh shuh ia ka jingim ka jong kita. Na kata ka daw lada ngi la la bha ka Rympei ing kitei ki lai tylli kiwei pat ki jinghikai kin nang lah ban ialam lynti khambha shuh shuh, hynrei lada ka Nongrim ha la Rympei kam,skhem kitei ki lai tylli kim don jingmut haduh katta katta hynrei kiwei pat ki jinghikai ba sniew ki trei borbah bha. Ban ialam lynti ia ki khun ha ka lynti kaba dei, ngin hap ban sdang naduh TDUH EH JONG KA TYNRAI JINGIM kata ka long naduh ka shongkha shongman jong u kpa ka kmie. Haba u shynrang shim tngal ne shong lok (Sexual Intercourse) ia ka kynthei hato kata ka jingshim tnga ka dei ka jing shim rai da la ka mon? Ka jingshah pynbor ne da ka mon la jong ?. Na kane ka jingsdang ka ialam lynti sha baroh ka lynti jingim jong ki khun jong ngi. Lada ha ka shongkha shongman kadei da kaba shu pynbor, batbor ne da ka jingtieng kane ka sah duh ha ka jingmut jingpyrkhat ka kmie kaba pun ia u/ka khunlung hapoh kpoh jong ka baroh khyndai bnai bad kane ka dei ka tynrai jong ka jinglong jong u/ka (khunlung) brieve baroh shirta jingim jong u/ka, bad ka pynlong ban mih ki khun kiba duna jingmut jingpyrkhat, ki nonglehbor, nongpynjot, ka jinglong bad kiba pynsiew ia ka shnong ka thaw ka imlang ka sahlang hi baroh kawei.

Ka jingieid bah jong U Blei

Bah Elas Khongsti

Ban ia ka jingieid ba maian bad ba sbun jong U Blei ia la ki brieve kam dei satia kaba suk ban sngewthuh lane peiphang lut ia kine kiei kiei baroh khoit. Namar U Blei Trai Kynrad naduh ba u la thaw ia ka pyrthei haduh jin kat mynta ki jingai bad ki jingkyrkhu ki jong u ki iai tuid khlem sangeh, kumba hap ka kshaid, katba ma ngi, pat ki brieve, lada ngi tip ba ngim ioh ei ei ngin ym leh ia kano kano ka kam ka long kaba rit ne baheh. U Khunbynrivew shisha u donbok palat ba lyngba ka Baibl ka ktien jong U Blei, ngi ioh bun bah ki nuksa ia kane ka jingieid bah jong U Blei . Ka nuksa kaba ngi iohi haba U Blei u mut ban pynbha ia u brieve u da jied kyrpang ia kita ki brieve bad u da pynsleh ia ki ba kin ioh ban im ka jingimn kaba bha ialade shuwa nyngkong khnang ba kin long ialade kiba bha kin sa lah ban ai jingsngew ia kiwei ban im ka jingim kaba bha. Hynrei kaba sngewsih pat ka long kane kawei, ba ki brieve ha shuwa ban leh ia kano kano kaba bha ki da buh teng ki ba da pyniar bad bun bah ruh ki daw ki da ai. Hynrei katba ia ka jingsniew pat ym don kata ka jingbuhteng ka jingpynslem lane ka jingpyniar ia ka por. Nga sngewthuh shuwa nyngkong eh ialade. Haba tang mar shiteng ruh nga la sngewkum ban kylla noh. Hynrei pat nga ainguh ia U Blei ba ha kata ka khyllipmat ban kyllon noh la don ka jingkyrshan bor ka kti ba na lnydet kaba long ka bor jong U Blei. Ha ka por ba U Blei U la sei da ka bor ia ki khun Isreal na ri Egypt ban leit ialam ia ki sha ka ri jong ka jingkular, kaba tuid da ka dud bad ka ngap. Nyngkong eh U Blei U la jied ia uta u brieve uba

lui lui ban long u nongialam ia ki khun Isreal. Bad U Blei U la lap bad u la snem ba u dei u Moses, u long uba bit bad ba biang eh ban ialam ia ki, bad haba nga kular ia kane ka jingialam ka jingim Moses ia ki khun Isreal ka long kaba sngewphylla haduh katta katta bad kaba sngewmaian, ha kane ka jingiaid lynti jong ki khun Isreal 40 snem ha ri khlaw, khlem jain khlem nep, khlem donkam ban bujli juti ne muja, khlem donkam ban shet ban tiaw, hynrei pat U Blei U pynbiang pat thik thik ia ki jingdonkam jong ki baroh. Hynrei kaba sngewsih ka long ba ha shuwa ba kin poi shane sha ri jong ka jingkular, ynda haba ki la sdang ban ngiah ne jlep ha kane ka jingiaid lynti jong ki, bad haba ki la sdang sa ban kynmaw ia ki jingban bang bam thiang ha ri Egypt, ki la sdang ban thum bad ban tim ia u Moses bad ka jingbitar ka jong U Trai ka la meh lep halor ki khun Isreal, bad U Trai u la ong ha u Moses,ngan pyniar noh

Hadien ba la kha ia ki khun bad ha ka jinglong khyllung jong ki, ki donkam bha ia ka jingieid, jingkdup jong ka kmie bad jingrah ieid jongu kpa, watla u dei tang u khunlung hynrei dei naduh nangne u sdang sngewthuh ia la ka kmie bad ka jingburom bad sngewshngaiñ ha ka jingdon jong u kpa. U khun uba don ryngkat bad u kpa naduh dang khyllung haduh ban da samla udei u samla ba ieng rangbah bad u ba shngaiñ ha ka jingim ym kum ka iing khlem kpa kaba don tang ka kmie, kaba long kaba tlot bor bad ki khun barabor kim ioh jingshngaiñ bad ki don ka mynsiem kaba ia tieng bad ym ju lah ban rai skhem ia kano kano ka kam. Na kane ka daw ba wat ka kyntien ba ki sdang kren kan long beit Pa lane Mei, ym da kumwet pat, namar ki tip ia la ka Rympei bad Nongrim tynrai. Wat hangne donkam bha ban hikai ban pyni jingieid, jinghika ban kren ia kaba bha bad wat ban leha kaba bha, hangne wat u khunlung uba dang par ruh u ioh shibun ki jinghikai ha kane ka rta lada u kpa u mlien ban sih bad dih kyaid, kren khor u khun u ieng bad hiar ka burom kpa kumjuh ruh ka kmie kaba bitar khlem rukom ka pynlong ia u khun ban shah tied shah bom khlem nongrim, kaba pynkulmar jingmut ia ki, na kata ka daw dei ban long husiar wat ha kane ka karta jong ki khun.

Ynda ki la sdang ban lulia tiar, tare kulmar kat shaba lap ba shem, ym dei ban bom kulmar ia ki, don ka khep haba ki mut wat ban bam ia u sohmynken, ne tur sha ki shawla dieng, ha kum kane ka por dei ban long husiar bad shirukom dei ban ailad ruh kum ha ka ktah sohmynken ne kino kno ki kam ki ba kham duna ka jingmynsaw namar wat ki khunlung ruh ki kham negit ia kaba mat hi da lade ban ia kaba khang da ka ktien. Haduh katno ki kpa ki kmie jong ngi ki nud ban ailad kumta.?. Ynda ki khun ki la sdang ban kren bad kylli bun ki jingkylli ha kaba bun na ki kpa ki kmie ki kynhied bad dom ia kane ka rukom kyli jong ki. Kane ka dei ka por ba kongsan tam bad kine ki jingkylli, kine ki dei ki jingkylli kiba ki scientist ruh ki buh jingkylli ha ka jingwad bniah ka jong ki. Te kumta dei ban jubab ia kaba ki kpa ki kmie ki tip bad ia ka bym tip dei ban pynhun ia ki khun da kumwei pat, nuksa ngan sa iathuh ia phi ynda la poi ha iing mo khun, lane ap da wad jingtip shwa ipa mo khun, ym ban jubab kulmar ia ka bym dei namar ia kane ka jubab jong ki kpa ki kmie ki pdiang da ka jingshaniah bad ki jingmaw shirta. Ka jingjubab bym dei ki kpa ki kmie ka pynpaw la ka jingbiej jong ki hi namar ba ki khun kin iathuh ha ki paralok skul jong kiba ka long kumta kumta namar ba iathuh i pa ne i mei: Haba ki khun ki leh ei ei kaba bakla dei wan sneng noh hangto hi, khnang ba kin tip ba ki shah mai namar kato ka daw ym ban shoh hadien kumba katto katne por, ki khun ba dang rit kim tip na kaei ka daw ki shah mai bad ka pynlong ia ki ban pynartatien la kat kaba kin leh, namar kane ka shait jia bha ia ki khun kiba thlia ne leh ei ei ha jingiaseng ne jingkhawai ki kpa ki kmie ki mai yn da la poi ha iing kaba ki khun kim tip ei ei shuh. Haba ki khun ki kum kren ki ktien bym dei kum ki ktien sih, ki dei ban mai noh wut wut bad lah ban dat ruh, hynrei bun ki kpa ki kmie ki rkhe pynban ha ka jaka ban mai ia ki, kane ka long pynban ka jingpynshlur ia ki khun jong phi ban dang iai kren bad leh sniew. Jubab ia kaba dei bad iathuh ia ka jngshisha.

Ha kum kane ka juh ka por bunsien ki khynnah ki iathuh ba ki sam shabar khamtam ha ki jaka paidbah, peit TV, jingiaseng ne jingkhawai, ha kum kane ka por bun ki kpa ki kmie ki ju mai bad kynhied ia ki khun, hato ha kum kane ka bynta dei seh ban kynhied ia ki khun ? Ha ka jingshisha dei ban iaroh ia ki ba ki iathuh, da ka jingphuuh samrkhe leit ban pyndep ia ka jingdawa jong ki. Bun ruh ki kpa ki kmie ki ju pynptieng ia ki khun ha kum kane ka por ba don u nongshohnoh, u khla, u ksuid ha badum bad kumne kumtai,

kine baroh ym dei ban pynptieng ia ki namar dei nangne keiñ ba mih ka jingneit bie, ka jingbym sngewshngaiñ, ka jingsyier bad mih bun ka jingartatien ban leh ei ei. Ki kpa ki kmie ki dei ban ai mynsiem ia kaba dei, bad pyni da ka jingieid ia ka bymdei, ka jingkylla ktien na ka kpa ki kmie ka dei ka daw ka jingbym kiew ki khun ki kti bad kim lah rai kano kaba sniew bad kano kaba bha bad dei hangne pat ka jingpynshoi ka pynngop ia ki ha ki babun ki liang. Haba ki khun ki leh bakla ipa i dom imei im dei ban khroh noh da kaba bein ia ipa ne khroh i pa bein ia imei, kane ka pynlong ia ki khun ban shah liang bad ka pynisih shiliang shiliang, bad kum kane ka shait jia bha haba la don ki kmie ieid ne kpa ieid ki khroh kloï bad bein pat ia kito ki nongshoh kane kadei kawei ka lynti ban pynsiew ia ki khun bad duh jingshaniah bad burom ia ki kpa ne kmie.

Ki kpa ne kmie kim dei ruh ban phah sngap jar kynsan haba iam ki khun, kane ka jingphah en kynsan bad kynhied ka pynlong ia ki khun ban eh riang ka dohnud bad ksan ynda ki la kham heh ai ba kin jak hi katkum ka jinghiar kata ka jingiam ka jong ki lyngba ka jingkhroh da ka jingieid. Ha bunsien ruh ki kpa ne kmie ki ju pynbiej da ka pisa ne pynthied jingbam ban phah sha skul ia ki khun ne haba bud leit jingleit ia ki kpa ne kmie, kane ka dei ka jingthong pisa ha ka jaka ban pynsngewthuh da ka kien bad kane ka dei ka iing ban pynbamsap ia ki khun. Ynda ki khun ki la sngewthuh kin leh kano kano ka kam tang ban ioh pisa ne ioh jingbam na ki kpa ne kmie ngi la bakla shibun eh lada kane ka lynti kaba ma ynda la sngewthuh bha ruh bun ki kpa ne kmie jong ngi ki ju thong ia ki khun ban pynthied kane katai ne kular ia ki khun, hato ha kum kane ka bynta kin leh ei ei lada ki pass, lane lada wan sha khmat, kane ruh ka dei ka jinghikai kaba bakla shibun bad ka long thik kumba ngi ianujor ia kata ka tiar ba ngi thied bad ka jingstad, hato lada ngim lah eiei shuh pat hadien kata ka mut ngim dei shuh mo ban phah skul ia ki khun?. Husiar ialam ia ki khun ha ka lynti kaba dei bad ka jingshisha..!

Ki kpa ki kmie kim dei ban iania ne iadom ia kane katai shitinga hakhmat ki khun khamtam ka kyntien khor, tiensih tiensang, ka kynhied bad khamtam lei ka haba jrongkti mar kylliang. Kane ka pynpohdor ha khamat ki khun ki kti bad duh jingshaniah ki khun, wei ba ki khun ki duh jingshaniah ka sa mih ka jingshaniah kulmar nangne nangtai, na surok, na ka paralok bad kumjuh ruh ha kane ka juk mynta lei ba la trei borbah ki Television (TV) jot pat ki khun khamtam ha ka jinglong samla kaba dei ka por ban wad la shibun ki jingshisha bad sap bapher bapher. Ki kpa ki kmie ki dei ruh ban ai jingieid ia ki khun bun na ki khun ki jot ha ka jingim ka jong ki tang namar ba ki wad jingieid, namar ba kim ioh jingieid na iing ne na ki kpa ki kmie. Wat la ki kpa ki kmie ki mai ne kynhied ia ki khun ki dei ban kynmaw ba ki dei ban pynkut ha ka jingieit bad ka jingai mynsiem ia kaba bha ha ryngkat ha ryngkat ka sneng ka kraw. Ki kpa ki kmiekim dei ban bein ia la ki jong ki khun na ka dur ka dar ka jong ki, ia kaba U Blei u la ia kyrpang ia ki kane ka long ruh kumjuh ia ki nonghikai ha ki skul namar bunsien ba ki kpa ki kmie ki khot kyrterng ia ki khun da u long, u kynriang, u shyngkhiang, u dkoh, u mrad ba laiphewjait bad kumta ter ter, kane ka pynrit mynsiem ia ki khun bad kim burom shuh ia la ki kpa ki kmie bad duh jingshaniah bad ym sngap ia ka jinghikai ka jong ki bad ki ialeh ban kiar na la ki kpa ki kmie. Ka jingdat khun khlem nongrim bad kumjuh ruh ka jingong ksew lane pohjait ka dei ka jingthad burom ialade ha khamat eh, namar lada ym dei u kpa ne ka kmie h bad khun ksew, kane baroh ka dei ka jingbakla bakhrav dei ha kum kane ka jingtim ia la ki jong ki khun ba ki pynpohjait bad dait kylla hadien ynda haba ki la rangbah.

Yn dang bteng....Phaidien.

ban pynim ia ka pyrthei baroh kawei. Balei nga kren kumne naduh u Adam haduh u Sekharaiab ba U Blei u phah ban pynbna ka khubor ka jong u, ka shu kut noh hi tang ha i to i jaka, bad ka khlem da saphreded kylleng ka pyrthei.

Hangne ng srigewth shai keiñ ba ka jingieid bah jong u Blei ym don ba lah ban batai bniah mano mano ruh. Haba U Blei u ong ha ka Baibl, ba ka bneng ka dei ka jong nga bad ka khyndew ka jinguih kjat jong nga, ba kumno kat ia u khun jong u. un pha sha ka jinguih kjat jong u, bad ban trei shiitom bad step bad mieth, khlem da shong thait ban pynim ia ki mynsiem ba kordor. Haba U Trai jong ngi U Jisu U ong ba ki sin bneng ki don ka jaka rieh tngen bad ki myrsiang ki don ki thliw ban shong jah thait. Hynrei ia u Khun u brieve ym don jaka ba un buh ia ka khlieh. Namar u Blei katkum ka jingthmu jong u, ka long ba tang lai snem un trai ban ialap ia ka Gospel. Te lai snem ban pynbna ia ka khubor ba bha baroh kylleng satlak ka pyrthei kam dei da lei lei ruh ka kam kaba suk. Balei nga ong kumne, namar haba nga pynshong nongrim bin pa bin. U Tra bad u Nongpynim jong ngi U Jisu u khlem wan long brieve ha iing syie ban kham ioh ka bor ban kham pynsuk ia kane ka jingthmu jong u. Lymne u khlem wan long u khlieh duh jong kano kano ka ri ba khraw bad ba don bor bad u wan pynban ha kane ka ri Isreal ba ha kato ka por lei lei ka ri kaba dang shah teh mraw ha ka hima Rome, bad u khlem thnu ruh ia ki brieve jong u da ki lak lane ki phew hajar. Hynrei u la jied tang 12 ngut ki synran jong u, bad ynda haba u la kiew sha bneng, u la phah ia uta u Mynsiem jong ka jingkular ban leit lang ha kita ki 12 ngut ki synran. Namar ba une u Mynsiem ka jingkular ne Mynsiem Bakhuid u la leit rung ha kine ki synran baroh 12 ngut hynrei ki la long ki jingthaw ba kyrpang haduh katta katta. Ba ha ki ym don jaka shuh ka jingtieng jingsmiej lane syier ia ka jingiap lymne ki bor jong u soitan ki bor jong ka pyrthei lane ki bor jong ka pop kim lah shuh ban pynkhih ia ki.

Lada kat kine ki sakhi ki la ieng bad paw tyngkreiñ ha khmat jong nga bad jong phi, ka jingkylli kaba mih pat mynta long ba aiu pat ka dei ia nga ia phi ban leh? Namar U Trai bad u Nongpynim jong ngi U Jisu u la pyndep hok ia la ka kamram na la ka jong ka liang. Kam shym dei satia tang ba u la shu pyndep hok ia la ka kamram hynrei tang ba u thung ia kine ki 12 ngut ruh don uwei ruh uban iap da kaba suk haba ki ialap ia ka Gospel. Te khamtam lei lei ma ngi mynta ha ka suk ka saifi ngi ia mane Blei. Kaba sah ia ngi ka long tang ba ngin kohnguh ia ka ktien jong U Blei bad ngin ia ieit para brieve iwei ia iwei. *Phaidien.*